

Loonwijzer-rapport

Start van de loopbaan

Fernando Pauwels en Tom Vandenbrande

Hoger Instituut voor
de Arbeid

Katholieke Universiteit
Leuven

In dit Loonwijzer-rapport

- 1 Inleiding
- 2 De eerste job
- 3 De zoektocht naar de eerste job
- 4 Info

Inleiding

In deze bijdrage kijken we naar een van de eerste belangrijke momenten in de loopbaan, namelijk de eerste job. Deze stap is vaak bepalend voor het verdere carrièreverloop. We gaan na op basis van de Loonwijzer-data (ontlading 6 - ongewogen data) op welke leeftijd Belgische werknemers de arbeidsmarkt betreden. Daarbij gaan we na welke factoren medebepalend zijn voor het moment van intrede op de arbeidsmarkt. Tevens onderzoeken we hoe lang de respondenten op zoek zijn naar hun eerste baan. Verschillen mannen en vrouwen hierin?

De eerste job

Wettelijk gezien kan men vanaf 16 jaar de arbeidsmarkt betreden via een combinatie van deeltijds werken en deeltijds leren. Deze leeftijd vormt een feitelijke ondergrens.¹ Een bovengrens qua leeftijd om de arbeidsmarkt te betreden, is er niet. Zolang je zelf in je levensonderhoud kan voorzien, ben je in België niet (of nooit) verplicht om te werken. Dat betekent dat het mogelijk is om pas op latere leeftijd, of zelfs nooit, de arbeidsmarkt te betreden. Dit komt evenwel niet vaak voor. Uit de analyse van de data blijkt dat slechts 5% van de respondenten pas begint te werken op de leeftijd van 26 jaar of ouder.

De gemiddelde intredeleeftijd van de respondenten op de arbeidsmarkt ligt, zowel voor mannen als vrouwen, op 22 jaar. Deze vaststelling ligt in de lijn van de verwachting. We weten dat ongeveer 57% van de respondenten hogere studies heeft aangevat. Zij kunnen dus ten vroegste pas op 21 jaar de arbeidsmarkt betreden.

De instapleeftijd verschilt nauwelijks naar geslacht, maar we stellen wel belangrijke verschillen vast naar de leeftijd en het opleidingsniveau. De 'correlatiecoëfficiënt' tussen intredeleeftijd en opleidingsniveau is sterk positief en significant verschillend van 0. Dit betekent dat de intredeleeftijd op de arbeidsmarkt toeneemt naarmate men hoger geschoold is. Dit is uiteraard niet verrassend, de lagergeschoolden zijn al aan het werk wanneer de hooggeschoolden nog op de schoolbanken vertoeven.

Start van de loopbaan

Een Loonwijzer-onderzoek

De leeftijd waarop mensen de arbeidsmarkt instappen varieert in functie van de studies die ze doen, zoveel staat vast.

Er is quasi geen verschil tussen de geslachten op vlak van de instapleeftijd. Wel stelt ons onderzoek een verschil vast in duur van de periode voorafgaande aan de eerste job. Jonge vrouwen doen er langer over vooraleer ze het arbeidscircuit instappen. Van de 15.000 door loonwijzer bevroegden ging 40% vrouwen binnen de maand aan het werk, tegenover 44% van de mannen.

Bij aanvang van de beroepsloopbaan starten vrouwen al ongelijk. Deze achterstand is één van de oorzaken van de (loopbaan)loonkloof tussen mannen en vrouwen. Om de loonkloof te dichten moeten de startkansen voor beide geslachten gelijk zijn. De Vlaamse overheid mag gerust een aantal initiatieven nemen om de lat gelijk te leggen.

Franci Larondelle -
Coördinator Loonwijzer -
vrouwenloonwijzer

23-05-06

¹ We wensen hierbij op te merken dat om deeltijds te leren je geen 16 jaar moet zijn. Het is mogelijk om deeltijds te leren vanaf 15 jaar als je de eerste graad van het voltijds secundair onderwijs hebt beëindigd (geslaagd of niet geslaagd) (<http://www.ond.vlaanderen.be/leerplicht/deeltijds.htm>, 14/02/2006).

Tabel 1.
Correlatiecoëfficiënten tussen intredeleeftijd en opleidingsniveau en leeftijd

	Intredeleeftijd	
	Spearmans Rho correlatiecoëfficiënt	Significantie
Opleidingsniveau (laag, midden, hoog)	0,540**	0,001
Leeftijd (in 9 categorieën)	-0,129**	0,001

** Significant op $p=0,001$.

Bron: Loonwijzer-data, ontlading 6

Jongere generaties komen later op de arbeidsmarkt dan de oudere generaties voorheen

In tabel 2 is het verschil tussen lager- en hogeropgeleiden iets tastbaarder gemaakt. De helft van de laag opgeleiden gaat voor de eerste maal werken tussen de 16 en de 18 jaar. Bij hoog opgeleiden gaat de hoofdmoot (57,6%) pas werken tussen de leeftijd van 22 en 24 jaar. De verschillen van de intredeleeftijd naar opleidingsniveau blijken statistisch significant te zijn ($\text{Chi}^2=5190$; $p=0,001$).

Tabel 2.
Intredeleeftijd op arbeidsmarkt naar opleidingsniveau

Intredeleeftijd	Laag opgeleid		Midden opgeleid		Hoog opgeleid	
	%	N	%	N	%	N
16-18 jaar	51,2	86	27,5	1 760	2,1	179
19-21 jaar	29,2	49	50,9	3 258	20,3	1 733
22-24 jaar	8,3	14	14,7	943	57,6	4 924
25 jaar en ouder	11,3	19	6,8	438	20,0	1 713
Totaal	100,0	168	100,0	6 399	100,0	8 549

* $\text{Chi}^2=5 190$; $\text{df}=6$; $p=0,001$

Bron: Loonwijzer-data, ontlading 6

Ook leeftijd blijkt een rol te spelen. De correlatiecoëfficiënt tussen leeftijd en intredeleeftijd is licht negatief (-0,129). Dit betekent dat jongere generaties iets later de arbeidsmarkt betreden dan oudere generaties dat hebben gedaan. Het effect is evenwel niet zo sterk als het opleidingseffect. Dat blijkt ook uit tabel 3, waar voor drie cohorten is weergegeven wat de leeftijd was waarop ze in hun eerste job startten.

Tabel 3.
Intredeleeftijd op arbeidsmarkt naar leeftijd

Intredeleeftijd	Geboren voor 1960		Geboren tussen 1960 en 1975		Geboren na 1975	
	%	N	%	N	%	N
16-18 jaar	24,4	925	11,3	829	6,8	276
19-21 jaar	35,3	1 342	32,0	2 348	33,7	1 358
22-24 jaar	27,5	1 043	38,6	2 834	50,3	2 029
25 jaar en ouder	12,8	488	18,0	1 323	9,1	367
Totaal	100,0	3 798	100,0	7 334	100,0	4 030

* $\text{Chi}^2=918$; $\text{df}=6$; $p=0,001$

Bron: Loonwijzer-data, ontlading 6

Iets meer dan de helft van de jongeren, geboren na 1975, begint te werken op de leeftijd van 22-24 jaar. Bij de ouderen is de groep die 'dan pas' begint te werken veel kleiner.

De zoektocht naar de eerste job

We hebben aan de respondenten gevraagd hoe lang ze hebben moeten zoeken naar hun eerste job.

Tabel 4.
Hoe lang gezocht achter eerste job?

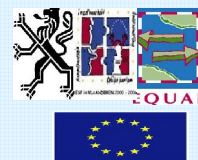
	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	%	N	%	N	%	N
Niet moeten zoeken	21,7	2 010	17,2	1 033	20,2	3 043
Minder dan 1 maand	44,4	4 100	40,9	2 460	43,0	6 560
1 tot 3 maanden	18,9	1 743	22,8	1 370	20,4	3 113
3 tot 6 maanden	8,3	763	10,0	601	8,9	1 364
6 maanden tot 1 jaar	4,5	414	6,0	363	5,1	777
Langer dan 1 jaar	2,3	212	3,1	184	2,6	396
Totaal	100,0	9 242	100,0	6 011	100,0	15 253

* $\chi^2=113,6$; $df=5$; $p=0,001$

Bron: Loonwijzer-data, ontlading 6

Dat mannen en vrouwen op dezelfde leeftijd de loopbaan starten, verdoezelt een ongelijkheid aan de start van de loopbaan. Mannen vinden sneller een eerste baan als vrouwen.

Met de steun van
ESF Vlaanderen,
Europa, en Equal

Alles over lonen, loonkloof,
tijdsbesteding,
arbeidsvoorwaarden op:
www.loonwijzer.be
www.vrouwenloonwijzer.be

powered by:

Alles over je loon op
www.loonwijzer.be

